

Zápisnica z miestnej obhliadky

v obci Boťany vo veci odberu hlíny (zeminy) na výrobu váľkov v rámci

pilotného projektu „Spoločne navzájom“

zo dňa 20.04.2018 o 9.00 hodine

Prítomný:

JUDr. Ladislav Chynoradský, štátny radca, Ministerstvo vnútra SR

Úrad splnomocnenca vlády SR pre RK

RnDr. Pavol Malachovský, Geologický prieskum Košice, s.r.o.

JUDr. Ing. Ivan Krajník, predseda - Obvodný Banský Úrad v Košiciach

Dionýz Szabó, starosta obce Boťany

Štefan Turák, zástupca starostu obce Boťany

Mgr. Zuzana Tóthová – odborná garantka komunitného centra Boťany

Tünde Bodnár Szabó - referentka OcÚ

Overovatelia zápisnice:

JUDr. Ladislav Chynoradský, štátny radca, Ministerstvo vnútra SR

Úrad splnomocnenca vlády SR pre RK

Dionýz Szabó, starosta obce Boťany

Program stretnutia:

1. *Privítanie, predkladanie cieľu stretnutia*
2. *Obhliadka v teréne*
3. *Záver*

1. Privítanie, predkladanie cieľu stretnutia

Starosta obce privítal prítomných v obci Boťany a v krátkosti predstavil lokalitu, kde vedenie obecného úradu plánuje realizáciu pilotného projektu „Spoločne navzájom“ – výrobu váľkov z hlíny (zeminy) s cieľom vybudovania obydľia pre obyvateľov MRK, žijúcich v separovanej rómskej komunite na okraji obce. Ak na základe strategického plánovania bude uvedený

projekt úspešný postupne sa bude v rámci racionálnej lokalizácie zavádzať aj do iných obcí jednotlivých okresov s marginalizovanými rómskymi komunitami.

Obec Boľany má aktuálne 1256 obyvateľov, 434 obyvateľov sú Rómovia, z toho 297 osôb žije v MRK. V tejto obci je úroveň nezamestnanosti nadmerne vysoká. P. Dionýz Szabó oboznámil prítomných so skutočnosťou, že jedným z najväčších problémov obce Boľany, ako aj okolitých obcí je zabezpečenie legálneho bývania pre občanov MRK. Bohužiaľ bývajú v separovanej rómskej komunite na okraji obce. Rómovia z MRK si sami budujú nelegálne stavby. Väčšinou žijú v 15 chatrčiach, ktoré sa nachádzajú v katastrofálnom stave. Obec Boľany má k dispozícii pôdu – pozemky, ako aj potenciálnu pracovnú silu. Prioritou vedenia obce je nielen prekonávať aktuálne krízy, ale aj hľadať systémové riešenia na obhospodárenie v rámci aktivačných prác. Pre uvedené bude realizovaný pilotný projekt, v rámci čoho bude zahájená lokálna výroba váľkov a následne vybudovanie rodinných, alebo nájomných obytných domov pre MRK v obci Boľany. Podľa starostu obce Boľany znovu zavedenie výroby váľkov by znamenalo pre miestnych občanov MRK výstavbu nízko štandardných a ekologických bytov vo forme radovej výstavby na pozemku vo vlastníctve obce.

Starosta obce uviedol, že po založení obecného podniku by sa začalo s výrobou alternatívneho, ekologického, stavebného materiálu. V rámci tejto činnosti by sa vyrábali váľky zo zeminy pomocou lisovacieho stroja zakúpeného v Maďarsku. Zo svojpomocne vyrábaného stavebného materiálu by sa postavila ukážková budova, ktorá by slúžila ako motivácia pre členov cieľovej skupiny na svojpomocnú výstavbu bytov. Starosta obce uviedol, že pri výstavbe vzorovej budovy do stavebných prác by sa zapojili aj miestny Rómovia z MRK, ktorí v rámci **Programu výstavby zamestnaneckých sociálnych bytov (ZSB)** by dostali príležitosť si osvojiť technológiu používania hliny v stavebníctve a zdokonalili by sa v tomto rešlese.

Pán starosta obce poukázal aj na to, že cieľom tohto stretnutia je zistiť informácie ohľadom povrchovej ťažby hliny (zeminy) prostredníctvom sociálnej ekonomiky na výrobu váľkov.

Starosta obce predstavil prítomným aj ukážkovú výrobu váľok prostredníctvom videozáznamu k čomu bola predložená prezentácia výroby Boľanských váľok zo dňa 6.4.2018 (pozri prílohu). Vďaka prezentovanému lisovaciemu stroju sa vyrobili ukážkové tehly z hliny – tzv. váľky. Hlinu (zeminu) sme získali z viacerých miest a v rôznych časových obdobiach priamo v katastrálnom území Boľany, na pozemku vo vlastníctve obce (jednotlivé druhy rovnaké vzorky váľok aj so vzorkou hliny/zeminy, ktorá sa získa na pozemku vo vlastníctve obce Boľany sa predložia Technickému a skúšobnému ústavu stavebnému, n.o. pobočka Košice).

Maďarská firma pri výrobe váľkov v minulosti experimentovala so všelijakými prísadami do hliny, ktorá vždy bola základom „receptúry“. Vo vývojovej fáze výroby váľkov sa ich receptúry vyznačovali rôznymi pomermi hliny, ílovitej hliny, piesku a cementu. Takýmto spôsobom vyrobené tehly maďarský výrobca tiež poskytol na technické posúdenie do výskumného ústavu, avšak kvalita týchto tehál (váľok) nebola o nič vyššia, ako pri tehálach vyrobených z obyčajnej, kvalitne pripravenej hliny. To je dôvodom, prečo ostali pri jednoduchej a stopercentne ekologickej výrobe.

Starosta obce zdôraznil, že kvalitu tehál ovplyvňuje kvalita použitej hliny, tzn., že miera ílu v zemine má byť pod 40%. Uviedol, že na výrobu je potrebné zabezpečiť tzn. nekvalitnú pôdu hlinu (zeminu) ktorá sa bude odoberať len do hĺbky jedného metra.

Starosta obce uviedol, že CPRR TV poukazoval aj na to, že je potrebné zistiť, na koľko rokov je postačujúci objem zeminy, ktorým disponuje obec na výrobu? Po konzultácii s banským

úradom prítomní dospeli k záveru, že týmito výpočtami sa bude zaoberať Okresný úrad, pozemkový a lesný odbor Trebišov.

2. Obhliadka v teréne

S predstaviteľmi banského úradu a geologického ústavu sa vykonala obhliadka terénu, z ktorého by bolo možné odobrať hlinu (zeminu) na výrobu váľkov. Na základe vykonanej obhliadky vedenie banského úradu a geológ spoločne konštatovali, že na výrobu váľky nie je potrebné vykonať ťažbu, nakoľko podľa § 2 ods. 2 písm. e) banského zákona sa za nerast nepovažuje kultúrna vrstva pôdy a ani netvorí nerastné bohatstvo SR.

Na základe vyššie uvedeného v danom prípade nebude vykonávané dobývanie v režime banského zákona ani nariadenia vlády SR č. 520/1991 Zb. v podmienkach využívania ložísk nevyhradených nerastov (nejedná sa o vyhradený ani nevyhradený nerast).

Akýkoľvek zásah do kultúrnej vrstvy pôdy upravuje zákon č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

3. Záver

Predstavitelia banského úradu a geologického ústavu dospeli k záveru, že nie je potrebná ťažba hliny (zeminy), ale pôjde len o odber zeminy a to z dôvodu, že sa nebude odobrať zemina len do hĺbky 1 metra.

Obec následne požiada OBÚ Košice o podanie písomného stanoviska k uvedenej veci.

.....

Dionýz Szabó
starosta obce Boťany